

[Undervisningsministeren]

afsnit til det sundhedsvidenskabelige fakultet og det eksperiment, som hr. Bertel Haarder omtalte. Der var tale om, at hele forslaget tog sigte på, at langt flere studerende fik plads inden for de fem afsnit, som vi mente var rimelige i forbindelse med Panumbyggeriet, og at der tilsvarende skete reduktioner andre steder. Derfor var det netop et udmærket eksempel, fru Mimi Jakobsen kom med. Og så vidt jeg husker – men jeg kan huske galt – endte venstre da også med at stemme for forslaget, fordi der trods alt var tale om en bedre udnyttelse af en eksisterende bygningsmasse.

Bertel Haarder (V):

Jeg takker for hr. Alfred Hansens korrektion, som var helt rigtig. Jeg brugte ordet »fri adgang«. Jeg skulle have brugt ordene »ophævelse af adgangsbegrænsningen«.

Men netop derved fremkommer venstres standpunkt meget klart. Det ligger imellem det standpunkt, at man skal lave nogle fir-kantede tilgangsrammer, og så skidt med byggerierne, og så det andet standpunkt, som går ud på, at der skal være nul adgangsbe-grænsning, og til gengæld må man så bygge efter, hvor mange studenter der kommer. Venstres standpunkt er det, at man selvfølgelig må begrænse byggerierne til det, som man mener der på lang sigt er behov for, og at man dernæst – som nummer 2 i rækkefølgen – må tage stilling til: hvor mange er der plads til?

Vedrørende højskolerne kan jeg helt bekræfte det behov, som fru Mimi Jakobsen og hr. Svend Haugaard har nævnt. Netop for at vi kan få råd til at løse nye, påtrængende problemer, må vi se på de eksisterende planer, de eksisterende budgetter, og herunder byggeplanerne i undervisningssektoren. Det understreger netop behovet for, at vi tager disse ting op.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) be-handling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbe-slutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om folkeskolen [af Erhard Jakobsen (CD) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 26. Fremsat 2/11 77).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Med fremsættelse af forslag til folketingsbe-slutning om ændring af lov om folkesko-len har de centrum-demokratiske forslagsstil-lere her i tinget markeret den holdning til folkeskolen, som enkeltpersoner med tilknyt-ning til dette parti har givet udtryk for på møder rundt om i landet og i den offentlige debat i øvrigt.

Da forslaget formelt er udformet som en opfordring til regeringen om at fremsætte ændringsforslag til folkeskoleloven, skal jeg i det følgende kommentere dets hovedindhold.

Forslaget til folketingsbeslutning indehol-der dels et konkret forslag til ændring af fol-keskolens formålsbestemmelse, dels en række mere eller mindre uklare hensigtserklæringer.

Formålsbestemmelsen i den gældende fol-keskolelov var under sin tilblivelse genstand for en overordentlig grundig behandling så-vel i undervisningsudvalget som her i salen. Med sit dobbelte sigte om opdragelse til selv-stændighed og til fællesskab udtrykker den meget præcist de helt nødvendige overordne-de krav, som samfundet i dag må stille til den skole, der har ansvaret for grunduddan-nelsen.

Heroverfor kommer centrum-demokrater-ne med et forslag, der består af to led: et, der er ganske intetsigende, nemlig at det er sko-lens opgave at bibringe eleverne kundskaber og færdigheder, og dernæst et andet, at sko-len såvel i undervisningen som i sin øvrige

[Undervisningsministeren]

virksomhed skal undgå at påvirke børnenes holdning til kontroversielle samfundsspørgsmål.

En sådan formulering er ensbetydende med, at man ophøjer den indoktrineringsmyte, som centrum-demokraterne så ihærdigt prøver at skabe, til at være sandheden om vores skole. Hvorfor i alverden skulle man indføre en sådan advarsel i en formålsbestemmelse, hvis der ikke kunne fremlægges et omfattende konkret begrundelsesmateriale herfor? Det kan der som bekendt ikke.

Man kan kun henvise til løse påstande og almindelige fornemmelser, og det er bestemt ikke nok.

Af forslaget nr. 2 fremgår det, at centrum-demokraterne ønsker fagene dansk, historie, regning, kristendomskundskab, biologi, geografi og idræt styrket. Dette er kædet sammen med forslaget nr. 7, hvorefter timetallet på 1.-5. klassetrin udvides, og med forslaget nr. 3, hvorefter der, som det hedder, »fastsættes minimumskrav til undervisningen i de obligatoriske fag.« Det sidste skal jeg senere vende tilbage til.

En styrkelse af fagene, som kommer til udtryk ved et øget timetal, er en tanke, der er populær i meget vide kredse. Derfor egner den form, hvorunder centrum-demokraterne her markedsfører tanken, sig udmærket til at blive ført frem for interesserede kredse. Men som grundlag for en folketingsbeslutning egner formen sig meget dårligt. Den er for uspecificeret. En timetalsforøgelse med 1 ugentlig time til et obligatorisk fag på et enkelt klassetrin koster omkring 12 mill. kr. årligt. Der er ikke i centrum-demokraternes forslag nogen som helst antydning af, hvilken timetalsmæssig styrke man forestiller sig, hverken til det enkelte fag eller til fagene samlet. Men der kan meget vel blive tale om øgede udgifter på et par hundrede millioner kroner årligt eller mere.

Men udgifterne er ingenlunde det eneste problem. Selv om man som foreslået vil udvide timetallet på 1.-5. klassetrin, kan jeg slet ikke se, at det vil være muligt at udvide timetallet i et sådant omfang, at man kan styrke alle de foreslåede 7 fag, uden at det må gå ud over andre fag. Forslagsstillerne skylder os derfor oplysning om, på bekostning af hvilke fag en sådan udvidelse skal finde sted.

Forslagets nr. 3 er også meget uklart. Det hedder i indledningen: »Der fastsættes mini-

mumskrav til undervisningen i de obligatoriske fag«. Sigtes der her til undervisningens form, til indholdet eller til resultaterne? Videre hedder det: »Ministerens fastlægger sådanne krav med godkendelse af folketingets undervisningsudvalg.« Her er der tale om en uheldig sammenblanding af lovgivende og udøvende magt, og når det så af bemærkningerne til forslaget tillige fremgår, at man forestiller sig, at sådanne krav, der vel må udformes som regelsæt, bliver kommunikeret til de stedlige skolemyndigheder inden for rammerne af undervisningsvejledninger, ja, så forekommer det mig, at forvirringen er total. Jeg synes, forslagsstillerne her skylder folketinget en præcisering af, hvad det egentlig er, de har ment – ikke i de sædvanlige polemiske bemærkninger, som egner sig til politiske møder, men konkret, så at det egner sig til behandling i folketingets undervisningsudvalg.

Forslagets nr. 4, 5 og 6 udtrykker forslagsstillerne stærke tro på, at fagene styrkes gennem prøver og eksamener. Der gøres ikke nærmere rede for, hvori forskellen mellem prøver og eksamener består, hvilket måske heller ikke er så let. Men der er tale om et prøve- og eksamensomfang, som dels er en tilbageførelse, dels en indførelse af noget hidtil ukendt i folkeskolen. Det er næsten ikke nødvendigt at sige, at regeringen ikke kan støtte det.

Om forslaget nr. 8, der foreslår den skolepligtige alder nedsat med 1 år, kun dette: i centrum-demokraternes mund er det måske et tilfælde, der ligner en tanke, når der tales om skolepligt – en pligt, vi som bekendt ikke har her i landet. Men rent bortset herfra mener jeg ikke, at undervisningspligten bør udvides nedefter, derimod at børnehaveklassen bør gøres obligatorisk, i den forstand at den bliver et reelt tilbud for alle de hjem, der ønsker at udnytte det. Det skal jeg ved en anden lejlighed vende tilbage til.

Jeg har nu kommenteret de enkelte punkter, men det værste ved centrum-demokraternes forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om folkeskolen er den tankegang, det er båret af. Den er i modstrid med hele den udvikling, der er foregået på skoleområdet igennem adskillige årtier, og som har gjort folkeskolen til et skolesystem, der virker i balance mellem centrale og decentrale kompetencer.

[Undervisningsministeren]

Den danske folkeskole er i ordets egentligste forstand en kommunal skole, og det har intet med den nye folkeskolelov at gøre, for sådan har det også været under tidligere skolelove.

Det, der er sket, er, at de stedlige skolemyndigheder er blevet dygtigere til at forvalte den stedlige kompetence, samtidig med at forældrene i stigende grad ved samarbejde med lærerne har skaffet sig indflydelse på det, der foregår i skolen. Man kan altså sige, at folkeskolen er inde i en udvikling, der i egentligste forstand kan gøre den til en folkets skole. Heroverfor står så centrumdemokraternes tanker om, som det hedder, at skolen skal betragtes som samfundets undervisningstilbud. For centrumdemokraterne er samfundet et meget snævert begreb – det er faktisk det samme som folketingets undervisningsudvalg.

Dette er en kursændring af så fundamental en rækkevidde, at der er grund til at være på vagt. Regeringen har tillid til de folkelige kræfter, der har båret skolen frem til det, den er i dag. Vi har tillid til den folkelige grobund, til forældrene. De kan og vil tage vare på deres børns skole, og de er nok de bedste til at sikre de forandringer, der er nødvendige i ethvert demokratisk samfund.

Jeg skal derfor på regeringens vegne afvise både centrumdemokraternes konkrete forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om folkeskolen og den uddannelsespolitiske tankegang, det er udtryk for.

Helle Degn (S):

Dette forslag fra CD til folketingsbeslutning om en ændring af folkeskoleloven må socialdemokratiet stærkt tage afstand fra. Det forekommer os fuldstændig uforståeligt og uforklarligt, at man fra CDs side ønsker i formålsformuleringen at opstille det at »undervise« og det at »give holdninger« som alternativer. Det er vores opfattelse, at selvfølgelig skal skolen undervise, og selvfølgelig skal den også give holdninger, nemlig en ansvarlig holdning, en holdning, der siger nej til noget, en holdning, der siger ja til andet. Det ligger jo i flere af folkeskolens fag. Alt hvad der er indeholdt i f. eks. fagene dansk, historie, religion og biologi, er jo udtryk for holdninger til litteraturen, til mennesker, til historiske begivenheder og til naturen. Biolo-

giundervisningen f. eks. er for os at se ikke noget værd, hvis der ikke ud af den fremstår en holdning til naturens beskyttelse eller forurening. Det er for os at se åndløshedens triumf, og vi kan simpelt hen ikke acceptere, at der gives undervisning på de præmisser, hvis man kræver undervisning *eller* holdning, som man jo gør i CDs forslag her.

Hr. Erhard Jakobsen prøver krampagtigt at hævde et skel imellem skoleloven på den ene side og lærerne på den anden side i sine angreb. Han har flere gange fra talerstolen her ført sig frem, som om han nærmest elskede, agtede og ærede lærerne. Men mistilliden til skoleloven, som den er udtrykt af hr. Erhard Jakobsen, er en lige så dundrende mistillidserklæring til lærerne, som skal være skolelovens forvaltere.

For os er det klart demonstreret, at hvis det står til hr. Erhard Jakobsen, skal skolen »tilbagerevisioneres«, og med Aktiv Skolekomité som frontspids skal den partipolitiske kamp nu føres ind i folkeskolen. Desværre kan man mistænke hr. Erhard Jakobsen for, at hans ærinde ikke er at forbedre folkeskolen, men alene at forbedre sine egne gallup-tal.

Hr. Erhard Jakobsen forsøger at piske en hejzstemning op imod folkeskolen via mediebevist kræfter og via bestræbelser på at sprede en generel mistillid til skolen, men en generel mistillid kan ødelægge et godt arbejdsklima for skolen. En generel mistillid appellerer til den naturlige frygt for børnenes fremtid, som forældre kan nære i en arbejdsløshedssituation. Generel mistillid er en undergravelse af en skoleudvikling og tradition, som vi er stolte af, og som mange lande misunder os.

Kort fortalt går forslaget ud på en stramning og ved en centralisering at gøre ens og for det andet at reducere underviserne til hørere og de underviste til adlydere. Men vi har ikke brug for hørere, men for undervisere, der kan virke i skolen for at forberede eleverne til det samfund, de skal ud i efter grundskolen.

Endvidere bygger hr. Erhard Jakobsens formulerede mistillid til folkeskolen på en forudsætning om, at skolebørn ikke lærer noget i folkeskolen. Det er ikke vores opfattelse, at dette er tilfældet, hvilket også er undersøgt og søgt dokumenteret på en udmærket måde for os at se.

[Helle Degn]

Afslutningsvis skal jeg sige, at jeg slet ikke ønsker at gå ind i en detaljeret diskussion om dette forslags indhold, da jeg mener, det er et rent politisk demonstrationsforslag og ikke udtryk for et reelt ønske om at forbedre vilkårene i den danske folkeskole. Det er en ren galluppolitik, som på denne måde bliver ført på bekostning af folkeskolen og dens elever og lærere. Socialdemokratiet kan således ikke støtte det af CD fremsatte forslag til folketingsbeslutning.

Halvgaard (FP):

Det foreliggende forslag om ændring af lov om folkeskolen er blot et blandt mange, som er fremkommet, siden den nye folkeskolelov blev vedtaget i juni 1975. Fremskridtspartiet stemte imod loven, og fremskridtspartiets ændringsforslag, som blev stillet allerede i februar 1975 på grundlag af vort eget skolelovsforslag, blev desværre nedstemt. Resultatet blev da en folkeskolelov, som på mange områder helt var imod fremskridtspartiets skoletanker og -ideer, og som tiden er gået, har det vist sig, at fremskridtspartiets forudsigelser var korrekte. Store dele af den danske befolkning, forældre, lærere og elever er utilfredse med den nye lov, og selv de politiske partier, der så varmt gik ind for lovens vedtagelse, erkender også i dag, at den ikke opfylder de krav, man bør stille til en folkeskole.

Den stigende utilfredshed med folkeskoleloven og arbejdsbetingelserne i skolen gør det nødvendigt, at folkettingen vurderer loven igen, og da de ændringer og forslag, som centrum-demokraterne er fremkommet med, i det store og hele er identiske med fremskridtspartiets synspunkter og skoletanker, vil vi være positive vedrørende forslaget. Men samtidig mener jeg, at det ville være forkert, om de forskellige politiske partier her i folkettingen forsøger at slå politisk mønt af problemerne i folkeskolen. Folkeskolen bør ikke være en politisk kassebold. Det mener jeg ikke tjener noget formål. Det rimeligste havde været, om man kunne diskutere folkeskoleloven, uden at man blandede forskellige politiske synspunkter ind i billedet. Det er selvfølgelig meget vanskeligt og uladssiggørligt, men jeg håber i hvert fald på et virkelig sagligt udvalgsarbejde til gavn for skolen.

Bertel Haarder (V):

Venstre kan især ikke tilslutte sig den negative formålsparagraf og den centralisering af skolevæsenet, som dette forslag er udtryk for. Man kunne for så vidt lige så godt skrive, at skolen skulle undgå, at der var for meget larm, at der var forstyrrelser i undervisningen, og at der foregik mobning i skolegården. Sådan kunne man skrive en hel masse i formålsparagraffen, som vi ikke kan lide finder sted i skolen. Vi mener, at den indoktrineringsdebat, der fandt sted, sandsynligvis var fuldt berettiget, men at det på den anden side ikke er noget, som sådan skal præge vor folkeskole til evig tid eller i de 20 år, eller hvor længe den lov skal gælde. Det synes vi er lidt for meget at gøre ud af sådan et enkelt problem, som man ikke bør overdimensionere.

Venstre vil gerne styrke nogle af de fag, der er nævnt, for ikke at sige, at vi vil da gerne styrke dem alle. Problemet er bare hvordan. På samme måde vil vi gerne give flere timer fra 1.-5. klasse. Men spørgsmålet er igen hvordan.

Jeg kunne have lyst til at spørge, om det, der ligger forslagsstillerne i baghovedet, kunne være, at man som et led i en prioritering foretrak lidt større klasser og til gengæld lidt flere timer, fordi så kunne man gøre det gratis. Ligger der det bagved? Eller mener man ligesom alle andre her i salen, at det trods alt er vigtigt med den lave klassekvotient, og at man derfor må give køb på timetallet? Den diskussion kunne det vel egentlig være frugtbart at få.

Spørgsmålet, om ministerens bekendtgørelse om fagenes formål skal godkendes i undervisningsudvalget, har venstre ofte debatteret internt, og vi har altid internt været enige om, at vi skal undgå at få et udvalgsstyre i Danmark, at vi skal fastholde skillelinjen mellem lovgivende og udøvende magt netop for at kunne fastholde ministeren på ansvaret og for at undgå, at mennesker, som har forfærdelig travlt, skal sidde og godkende ting, som de ikke kan have tilstrækkelig indsigt i. Det er sagligt langt mere betryggende, at det er ministeren, som leder sin administration, hvor al sagkundskaben forefindes, og som derfor ikke kan undskylde sig med, at hun ikke vidste noget om det eller det. Det bør være denne minister, som har ansvaret for

[Bertel Haarder]

alt, hvad der foregår, sådan at man i denne sal har én, man kan klynge op, hvis der er noget galt. Undskyld det billedlige udtryk.

Det er på den måde, menigmand skal møde frem her i salen og være med til at beslutte om vigtige sager. Det er ikke ved, at han selv skal blive klog på alting, men ved, at man har en minister, som er ansvarlig for, hvad der foregår, og som man kan drage til ansvar, hvis der er nogle konsekvenser, man ikke bryder sig om.

Vi ønsker ikke prøver, som er obligatoriske i det obligatoriske uddannelsesforløb. Vi ønsker ikke, at alle børn skal have et stempel, uanset om de er bogligt mind'ede eller ej, og derfor kan vi ikke så godt lide dette med at gøre prøver obligatoriske. Vi kan godt se, at der er et problem i 9. klasse med denne prøve, som er fælles for begge niveauer. Det er meget vanskeligt at løse, og dér, hvor venstre i første omgang vil søge det løst, hvis vi finder de vises sten, er selvfølgelig i skoleforligspartiernes kreds. Det tror jeg alle vil forstå.

En kort bemærkning om danskundervisningen. Den lille artikel, jeg skrev i Morgenavisen Jyllands-Posten den 27. maj, og som nu har ført til en stor videnskabelig rapport fra Danmarks lærerhøjskole, er ikke blevet afvist, for det er faktisk sådan, at denne 9. klasse prøve er blevet betydelig lettere at bestå. Det benægter man slet ikke, men man har en god forklaring på det, nemlig at undervisningspligten er blevet forlænget, og derfor er der kommet flere såkaldt tunge elever ind i 9. klasse, som har trukket gennemsnittet ned. Det er da i hvert fald en forklaring, men for venstre rejser det egentlig spørgsmålet, om det har været en god udvikling, eller om man skulle gøre noget andet for de elever, som ville gå ud, hvis der ellers var noget at tage sig til. Det er et spørgsmål, om ikke vi skulle bruge nogle af de penge, som 9. klasse trods alt koster, til at give et alternativt tilbud til de skoletrætte.

Men alt dette tror jeg vi skal dyrke i udvalget og for min skyld gerne på foranledning af dette forslag og det næste, vi skal have til behandling.

Til allersidst vil jeg sige til hr. Erhard Jakobsen, at jeg personlig med glæde ville gå i en skole, hvor hr. Erhard Jakobsen var leder og havde uindskrænkede beføjelser. Med glæde ville jeg gå i en sådan skole, jeg tror,

det ville være en udmærket skole. Men som lovgiver, hvor det drejer sig om alle mulige andre menneskers skoler og alle mulige andre menneskers børn, mennesker som måske har en anden opfattelse end hr. Erhard Jakobsen, ville det stride mod mit liberale sindelag at give ham for stor magt.

John Winther (KF):

Det konservative folkeparti er positivt indstillet over for væsentlige elementer i det forslag, der foreligger fra centrumdemokraterne. Det gælder ikke mindst pkt. 2, hvori man taler om en styrkelse af de centrale fag, dansk, historie, regning, kristendoms-kundskab, biologi, geografi osv. Vi finder det meget rimeligt, at man nu tager fat på en debat om disse ting, og jeg ser frem til, at vi kan få dem drøftet i undervisningsudvalget på baggrund af såvel dette forslag som det, vi skal have til debat lidt senere her i dag.

En ting, det naturligvis er helt rimeligt at tage op, er pkt. 5 i centrumdemokraternes forslag, hvor man taler om, at der skal være en anden form for prøve efter 9. klasse. Det er naturligvis helt oplagt urimeligt, at man, hvis man er blevet undervist på to forskellige niveauer i de enkelte fag, skal op til én fælles afgangsprøve. Det må være således, at man får en mulighed for at blive undervist på de forskellige niveauer og at gå op til eksamen eller afgangsprøve på det niveau, man er undervist på, og det gælder naturligvis både 9. og 10. klasse. Til gengæld ønsker vi, at der skal være mulighed for at vælge i hvert enkelt fag, således at man ikke nødvendigvis stiller op på f. eks. udvidet niveau i 10. klasse i samtlige fag, hvis éns evner og interesser varierer, således at det er mest hensigtsmæssigt at tage f. eks. på udvidet niveau i nogle fag og på almindeligt niveau i andre.

Men en ting, der nok er væsentlig i hele den debat – det tror jeg er noget, vi skal kigge på i udvalget, og vi vil gøre os positive tanker herom – er naturligvis, at loven må være så klar, at den ikke kan fortolkes forskelligt fra skole til skole og fra by til by. Eleverne har et helt rimeligt krav på at få en undervisning, der sætter dem i stand til at tilegne sig en viden og forlade skolen med en dokumentation for denne viden. Derfor må undervisningen ikke svækkes, og der må hel-

[John Winther]

ler ikke i loven være mulighed for, at en sådan svækkelse finder sted.

Vi vil se positivt på de tanker, der ligger i dette beslutningsforslag, under udvalgsarbejdet.

Ebba Strange (SF):

Socialistisk folkeparti vedkender sig ansvaret for den folkeskolelov, der fungerer i øjeblikket. Vi beklager, at det ikke var muligt at få den gjort bedre endnu, men vi anser, at den kan blive et brugeligt værktøj i skoleudviklingen, sådan som den ser ud.

Vi er godt klar over, at det mange steder rundt om i landet er vanskeligt at få den til at fungere, netop fordi den naturligt fremstår som et kompromis mellem forskellige skolesyn. Men vi ved, at der ude omkring på landets skoler, blandt lærerne, blandt forældrene og blandt eleverne gøres et godt stykke arbejde for at få den til at fungere. Vi mener, den var blevet et bedre værktøj, hvis den havde fået bedre økonomiske midler at starte op med. Vi mener fremfor alt, at den var blevet et bedre værktøj, hvis den ikke efter sin vedtagelse var blevet udsat for to frontalangreb herindefra fra den borgerlige side af salen. For det første beslutningen om at anvende 13-skalaen til bedømmelse af børnene ved prøverne og for det andet den nye gymnasielovs strammede adgangsbestemmelser, der virker langt ned i folkeskolen, hvor børnene skal træffe deres valg om, hvilke fag de vil deltage i.

Med indførelse af de to elementer i det daglige skoleliv er intentionerne om højere grad af samarbejde mellem eleverne, højere grad af medbestemmelse, friere valg og større respekt for praktiske, musiske og alment orienterende fag vanskeligere at føre ud i livet. Derfor oplever nogle af de mest progressive skoler i dag, at de har fået færre muligheder for at tilbyde deres elever en inspirerende undervisning og et inspirerende miljø, end de havde tidligere.

Det er på denne baggrund, hr. Erhard Jakobsen har startet sit felttog op, et felttog rettet mod folkeskolens lærere, elever og forældre i en periode, hvor den enkelte skole har nok at gøre med at få tingene til at fungere. På denne baggrund skal forældre, elever og lærere finde sig i bagvaskelser og uunderbyggede påstande om, at de ikke passer

deres arbejde. Netop fordi bagvaskelserne er uunderbyggede postulater, er de u håndgribelige og svære at tilbagevise. Kun det daglige liv på den enkelte skole kan tilbagevise angrebene gennem det liv, der leves, og den handling, der udføres.

Nu kommer så det skoleforslag fra centrum-demokraterne, som vi har fået at vide ville komme på et tidspunkt, et forslag om, at intet mindre end folketingets undervisningsudvalg skal godkende kravene i de enkelte fag. Vi, der kender folketingets undervisningsudvalg, kender dets kompetence på de forskellige områder – ingen medlemmer skal føle sig kritiseret, jeg regner mig selv med i den pulje – ville nok gerne se, hvad der kunne komme ud af den kombination, rent bortset fra at jeg mener, det er grundlovsstridigt at blande lovgivning og administration sammen.

Dette sammenholdt med de ændringsforslag til skolestyrelsesloven, som vi lige har stemt ned, siger i få ord, hvilken foragt der lyser ud af forslagsstillerne i forhold til de mennesker, for hvem skolen er hverdagen.

Forslaget skal føre folkeskolen tilbage til en terpeskole, der måske eksisterede på hr. Erhard Jakobsens tid. Den vil være et helt uegnet middel til at forberede eleverne på tilværelsen i et samfund, som hr. Erhard Jakobsen i hvert fald ikke aner hvordan ser ud.

I den samfundsudvikling, der ligger foran os, har eleverne mest af alt brug for at lære, hvordan de skal angribe og løse de mange problemer, de vil blive stillet over for, og til det kræves der andet end evnen til at kunne aflire salmevers og kongerækker. Og børn må altså heller ikke møde mennesker med holdninger til livets problemer. Lærere skal efter hr. Erhard Jakobsens model være robotter, der mener ingenting om alting. Dette til trods for at vi ved, at de lærere, der er engagerede og optaget af de problemer, de har med at gøre, er dem, der yder den bedste undervisning.

Ikke bare vil hr. Erhard Jakobsens skole blive kedelig for børnene, men det må vel egentlig helst heller ikke være rart at gå i skole, det skal vel i virkeligheden være væmmeligt. Det skal vel egentlig være en plage, ligesom det var på hr. Erhard Jakobsens tid, selv om vi i dag ved meget om, at børn lærer meget mere, hvis de er glade for det læremiljø, de går i, end når de bliver pisket til det.

[Ebba Strange]

Selvfølgelig afviser vi forslaget fra socialistisk folkepartis side.

Svend Haugaard (RV):

Der har i de 16 måneder, den nye folkeskolelov har virket, været rumlet vældig meget om loven, så meget, at man kan have sine tvivl om, hvorvidt rumlerne har reelle hensigter.

En ny lov må have en vis tid til sin indkøring, og den bør have arbejdsro, mens den køres ind i hvert tilfælde, men man har fra flere sider pustet til uroen. Man har tydeligt gjort det ud fra en partipolitisk hensigt. Hr. Halvgaard sagde, at skolen skulle ikke være en partipolitisk kasterbold. Jeg er enig, men jeg kunne fristes til at forstærke det ved at sige, at skolen skal ikke være en partipolitisk slagmark, og det er jo det, man er ved at gøre den til.

Naturligvis er der problemer, det må vi alle erkende, ting, vi bør se alvorligt på. For det første er der indkøringsproblemer, dels problemer ved, at det var et kompromis, der blev gennemført – visse ting kunne have været bedre – dels er der forhold i samfundet og i hjemmene, som også er problemer, og disse problemer føres meget let videre og forplanter sig til skolen.

Det er ikke nogen særlig let opgave at være lærer i dag, og det bliver da ikke lettere, hvis der er megen negativ kritik fra forældre og også og ikke mindst megen negativ kritik fra politikere.

Også den måde, bestemmelserne føres ud i livet på, har der nok været problemer med. Jeg mener, vi talte meget om, da loven blev vedtaget, at vi skulle lægge vægt på de praktiske fag. De er i hvert tilfælde ikke blevet styrket, og jeg tror, det er meget vigtigt, at der er noget for alle eleverns evner. Nogle er mere bogligt begavede, andre mere begavede ud fra håndens evner, og da bør det være sådan, at man tager et ligeligt hensyn og sørger for, der er noget til alle. Her tror jeg også, at noget har svigtet. Jeg vil også gerne nævne idræt, som er nævnt i forslaget, som noget meget væsentligt at få styrket, og ikke blot det, men også de kreative fag, de musiske fag, har man været tilbøjelig til at skubbe i baggrunden.

Der er også spørgsmålet om skoletræthed, som ikke blot er skolens skyld, men kan ha-

ve mange årsager, og i mange tilfælde er det måske mindst skolens skyld. Men det er i hvert tilfælde alvorligt for eleven, som kan gå helt i stå, og det er også meget alvorligt for den klasse, han er i, da han kan virke meget forstyrrende.

I sin tid, da vi vedtog 9 års undervisningspligt, var det radikale venstre skeptisk over for værdien af udvidelsen, og vi lagde meget stærk vægt på, at der skulle være alternative former, hvad der også er, herunder også, at man midlertidigt kan komme ud af skoleforløbet, hvis man var blevet træt i mellemtiden, men det mener vi ikke er blevet tilstrækkeligt udnyttet.

Problemerne klares imidlertid ikke ved, at man gennemfører en centralisering, hvor undervisningsudvalget og ministeren får en større bemyndigelse og man fastsætter minimale krav. Vi tror, der er helt andre veje, man kan gå. Problemerne klares heller ikke ved, at man prøver på at løse dem ved en formålsparagraf, der lægger vægt på kundskab fremfor holdning, hvor man næsten ikke må have holdning. Man må ikke påvirke til holdning, næppe hverken til samarbejde eller større ansvar i samfundet, beskyttet miljø osv. Det bliver noget i retning af, kunne man tænke sig, at den nye kritiske lytteforening, eller skal vi sige lyttepostforening, skulle gøre sine notater ved dørene. Vi siger i hvert tilfælde: fri os for holdningsløshed.

En række problemer er der, men de klares heller ikke ved, at man får flere eksaminer, ikke ved, at man får flere karakterer, og slet ikke ved, at man putter prøver og prøvepres længere ned i klasserne. Heller ikke ved stærkere pres på de boglige fag og næppe heller ved blot at få flere timer. Dels er det dyrt, dels er der tale om, at man måske kunne bruge pengene på anden vis. Har vi penge til rådighed, og det så vi sådan set gerne at vi havde, er det for os mere spørgsmålet om at få mindre klassestørrelser end at få et væsentligt større antal timer; det gælder da især, når det er de mindre klasser, det drejer sig om.

Vi mener altså ikke, at dette forslag og heller ikke det næste egner sig til at hjælpe, snarere tværtimod. Men vi er gerne med til en fordomsfri drøftelse i undervisningsudvalget af de problemer vi indrømmer er der, og af, hvordan vi kan justere og bedre uden at

[Svend Haugaard]

ændre ved den lovgivning, som har virket så kort, som tilfældet er her.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Der er ikke skolepligt i Danmark, men undervisningspligt, og det har vi også fået konstateret før nu i dag.

Kristeligt folkeparti betragter folkeskolen som et tilbud til forældrene til opfyldelse af denne undervisningspligt, og vi ønsker at understrege forældrenes indflydelse på og ansvar for skolen. Derfor er vi da også glade for, at vi i den nye skolelov fik forældrenes indflydelse og ansvar placeret.

Vi er enige med centrum-demokraterne i, at der skal bestilles noget i skolen, at der skal stilles krav til eleverne, og at det skal være en ret at få lov til at tilegne sig kundskaber. Men vi kan nu ikke tro, det vil være nogen fordel, at det skulle være undervisningsudvalget, der skulle bedømme eller bestemme, hvad der skulle stå i læseplanerne. Vi kan bare tænke på, hvilke skiftende undervisningsudvalg der må være.

Vi er positive over for tanken om, at undervisning og prøver skal passe sammen, men det må være noget, som vi må løse i fællesskab, også med dem, der står bag folkeskoleloven.

Vi ønsker ikke realeksamen genindført. Vi synes, at det, vi har fået nu, er godt og rigtigt, at det er muligt at modtage undervisning på forskellige niveauer i de enkelte fag og så gå op til en prøve, og vi ser altså gerne, at denne prøve svarer til niveauet.

Vi kan ikke medvirke til at nedsætte den undervisningspligtige alder. Det skulle der nok have stået i stedet for skolepligt. Derimod vil vi gerne have, at tilbuddet om at komme i børnehaveklasse rettes til alle børn, men det må absolut være frivilligt, om man vil gøre brug af tilbuddet.

Så vil jeg lige sige om formålsparagraffen, at jeg ved godt, hvad hr. Erhard Jakobsen mener, men er der noget, man ikke skal ønske sig, er det en holdningsløs skole. Der må være holdning i en skole, men det betyder ikke, at den skal være ensidig.

Endelig vil jeg godt lige stille et spørgsmål til CD. Ønsker centrum-demokraterne skolepligt i Danmark? Og ønsker man, at skolen skal være samfundets, og at samfundet skal bestemme, hvad der skal læres i skolen? Så

kan kristeligt folkeparti ikke være med; jeg synes, at det da snarere kommer til at virke som en socialistisk skole.

Alfred Hansen (DR):

Skoleloven, som blev vedtaget for en 2-3 år siden, er politikernes værk. Det er en bemyndigelseslov, som giver ministeren til enhver tid rige muligheder for at fortolke loven, som nu ministeren ønsker, men ansvaret ligger hos de partier, som har stemt for skoleloven.

I den forbindelse vil jeg gerne sige, at jeg føler, det er særdeles uretfærdigt at angribe lærerne for det, der sker i skolen, hvis der i skolen sker noget, som man ikke ønsker. De er nu engang nødt til at undervise ud fra skolelovens indhold. Men kan angribe skoleloven, man kan angribe læreruddannelsesloven for ikke at uddanne lærerne til at røgte deres hverv godt nok, man kan angribe de ansættende myndigheder for, at de ansætter forkerte lærere, men alle disse tre muligheder er politikernes sag, og det er op til politikerne eventuelt at ændre såvel skolelov og læreruddannelseslov som de kriterier, hvorefter de ansættende myndigheder ansætter lærere. Men jeg vil fraråde, at man fortsætter med en hetz mod de lærere, som ud over landet forsøger at lappe på de svagheder, de skavanker, der også er uden for skolens porte.

Med hensyn til forslaget, som det foreligger her, vil jeg godt knytte kommentarer specielt til pkt. 1, nemlig formålsparagraffen. Jeg kan vældig godt være med indtil første punktum, nemlig at folkeskolens opgave – her vil jeg gerne have føjet ind »bl. a.« – er at bibringe eleverne kundskaber og færdigheder. Men jeg har svært ved at acceptere det sidste punktum i pkt. 1, nemlig: »Skolen skal såvel i undervisningen som i sin øvrige virksomhed undgå at påvirke børnenes holdning til kontroversielle samfundsspørgsmål.«

I det øjeblik man vedtager en sådan lov, tror jeg det vil medføre vældige diskussioner om, hvornår der er tale om kontroversielle samfundsspørgsmål. Det, der er kontroversielt for den ene, er ikke nødvendigvis kontroversielt for den anden og omvendt.

Hvis man vedtager et sådant forslag, har man dermed erkendt, at der i øjeblikket finder påvirkning af børnenes holdning sted, og det vil jeg ikke acceptere. Jeg vil da i grun-

[Alfred Hansen]

den håbe, at jeg som lærer har øvet en vis indflydelse på børnenes holdning, f. eks. til at rydde op efter sig, til at behandle hinanden menneskeværdigt og så fremdeles. Men jeg vil samtidig håbe og næsten påstå, at jeg aldrig har påvirket dem i politisk retning. Jeg har heller ikke min egen skoletid følt, at jeg er blevet indoktrineret. Hvis jeg er blevet det, er jeg særdeles godt tilfreds med det resultat, der er kommet ud af det.

Jeg ved ikke, om hr. Erhard Jakobsen nogen sinde er blevet indoktrineret. I så tilfælde vil hr. Erhard Jakobsen vel også være tilfreds med resultatet.

Men som sagt, jeg har stor sympati for det første punktum i formålparagraffen som foreslået af hr. Erhard Jakobsen. Jeg erindrer den tidligere skolelovs formålparagraf, som lød noget i den retning, at skolen skulle bibringe eleverne kundskaber. Nu skal vi give eleverne muligheder for at tilegne sig kundskaber, og jeg kan spå, at hvis linjen forsætter, vil der næste gang stå, at folkeskolen skal ikke just forhindre eleverne i at tilegne sig kundskaber.

Forslaget om børnehaveklasser og en nedsettelse af den undervisningspligtige alder, så børnene begynder i skolen et år før, vil jeg nok tage afstand fra, men dog erkende, at jeg er meget enig i ministerens forslag om, at børnehaveklasserne bør gøres obligatoriske som et tilbud fra kommunerne, men ikke som en pligt for børnene. Man kunne måske også i forsøg fremover lade undersøge, hvilke resultater der ligger på dette område, måske overveje at give børnehaveklasserne et andet indhold, man kunne måske gøre dem lidt mere undervisningsprægede. Jeg ved ikke, hvilke muligheder der er, men jeg synes, det kunne være interessant at undersøge, hvilke resultater man er kommet frem til. Måske skulle man give børnehaveklasserne et andet indhold, men at lade dem indgå som et fast år i den undervisningspligtige tid vil jeg nok være betænkelig ved på dette tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Jeg synes, at vi til ære for tidligere undervisningsminister Jørgen Jørgensen må oplyse, at formålparagraffen havde 3 hovedpunkter, nemlig at man skulle udvikle børnenes anlæg og evner, styrke deres karakter og give dem

nyttige kundskaber. Specielt dette med at styrke karakteren er måske det gode, positive alternativ til centrum-demokraternes formulering i deres formålspagraft.

Litha Christiansen (VS):

Ja, så er hr. Erhard Jakobsen oppe på mærkerne igen. Nu skal der gøres noget, og folkeskoleloven skal ændres. Efter centrum-demokraternes opfattelse skal der fremover i formålsformuleringen for folkeskolen stå – jeg citerer:

»Folkeskolens opgave er at bibringe eleverne kundskaber og færdigheder. Skolen skal såvel i undervisningen som i sin øvrige virksomhed undgå at påvirke børnenes holdning til kontroversielle samfundsspørgsmål.«

I bemærkningerne til forslaget uddybes dette nærmere. Kontroversielle spørgsmål defineres som de spørgsmål, der råder delte opfattelser om i befolkningen. Efter min opfattelse gælder denne definition så at sige alle spørgsmål, og når vi nu samtidig ved, hvor snævert hr. Erhard Jakobsen opfatter ordet »påvirkning«, så vil det i praksis være fuldstændig umuligt at undervise. Tænk her tilbage i historien, hvad der skete med Galilei. Da Galilei i 1700-tallet sagde, at det var jorden, der drejede rundt om solen og ikke omvendt, blev han dømt til at trække sine udtalelser tilbage og fik i øvrigt husarrest til sin død, for det var der delte meninger om dengang. Endnu har hr. Erhard Jakobsen dog ikke fået indført husarrest for de kritiske lærere. For at vise absurditeten i forslaget vil jeg give nogle eksempler fra undervisningen. Et eksempel kan tages fra historieundervisningen. Når der undervises i 2. verdenskrig, vil det nok efter hr. Erhard Jakobsens opfattelse være påvirkning at fortælle om den danske samarbejdspolitik med tyskerne, hvor politiet udleverede kartoteker over danske kommunister til tyskerne. Det medførte, som vi alle ved, en ekspresbillet til de tyske koncentrationslejre for danske kommunister. Denne politik er der delte meninger om, så man må nok hellere holde kæft, hvis man vil undgå at få hr. Erhard Jakobsen på nakken.

Et andet eksempel kunne man tage fra orienteringsundervisningen, et emne som arbejdsmiljø. Her kan læreren måske lige få lov til at sige, at de skal huske at tage sikkerhedshjelmene på, når de kommer ud på virk-

[Litha Christiansen]

somhederne, men hvis læreren også fortæller, at arbejdsmiljøproblemerne i høj grad hænger direkte sammen med tempo og akkord, altså den kapitalistiske måde at producere på, ja, så vil hr. Erhard Jakobsen være der som trolf af en æske.

Eller et sidste eksempel: når læreren skal fortælle om skattelovgivningen, skal han eller hun holde kæft med hele den fradragsjungle, som gør de rige rigere og de fattige fattigere. Læreren skal ikke fortælle, at folk som Glistrup tjener masser af penge på tomme aktieselskaber og alligevel har nul i trækprocent netop i kraft af denne forsamlings fantastiske skattepolitik.

Når vi så samtidig kender hr. Erhard Jakobsens hetz mod lærerne, f. eks. da han for at fiske stemmer i sidste øjeblik ved sidste valg fyrede løs mod nogle læreres undervisning i Albertslund, så ved vi også, at dette forslag simpelt hen indebærer, at alt, hvad hr. Erhard Jakobsen ikke er enig i, skal der ikke undervises i. Med en sådan formålsparagraf i hånden kan hr. Erhard Jakobsen få fyret enhver kritisk lærer lige så let som at knipse med fingrene. Man behøver derfor ikke at indføre Berufsverbot, her er nemlig lovgrundlaget for at jage de venstreorienterede lærere på porten.

Et andet vigtigt område i centrum-demokraternes skolelovsforslag er kravet om genindførelse af de interne prøver for 5. klasse, eksamen for 7. og genindførelse af realeksamen. Det betyder genindførelse af et system, hvor børnene ikke længere kan opfatte hinanden som kammerater, men derimod som direkte konkurrenter til de udvalgte pladser i solen, hvad enten det nu kommer til at hedde mellemskole, boglig linje eller noget helt tredje.

De værste konsekvenser af en sådan politik fik vi et tydeligt eksempel på i en fjernsynsudsendelse for en måneds tid siden om det japanske uddannelsessystem. Udsendelsen viste i den grad, hvor styret undervisningen var af adgangskrav i form af prøver og eksamen. Vi så børn i 10 års alderen med mavesår, og antallet af selvmord blandt børn og unge var inden for de sidste 10 år fordoblet. Det var nogle af konsekvenserne af en uddannelsespolitik, hvor børn ikke længere betragtes som børn, men hvor hele deres liv er styret af konkurrence.

Formanden:

Hr. Erhard Jakobsen har ordet. [*Erhard Jakobsen*: Nej, Nej]. Det står i alt fald her.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg må til tingets orientering sige, at det var netop formanden, der forleden gjorde mig opmærksom på, at når jeg bad om ordet som privatist, kom jeg ind før mit partis ordfører for forslagsstillerne. Det var derfor, jeg gjorde opmærksom på, at det var som sådan, jeg ønskede ordet, idet jeg nemlig tager ordet for ikke at bekræfte det gamle ord om, at fædrenes synder skal nedarves på børnene.

Debatten i dag har næsten udelukkende været, skal vi sige for nu at bruge pædagogisk sprog Erhard Jakobsen-orienteret eller -dirigeret, eller hvad det hedder. Jeg vil meget gerne tage de ting op, fordi jeg synes, det skal være overladt mit partis ordfører at tale om, skal vi sige de saglige sider af forslaget, hun skal ikke være forpligtet til at snakke om en hel masse af de skældsord og beskyldninger, der er anvendt over for mig. Dem vil jeg da godt have lov til selv at pille lidt ved.

Jeg mener i modsætning til næsten samtlige, der har haft ordet her, at indoktrineringsproblemet spiller en større rolle end nogen sinde. Hvis man tror, at vi gjorde en ende på indoktrineringen i folkeskolen, den dag vi havde en 7 timers debat, hvorunder den daværende undervisningsminister rendte fra alt, hvad undervisningsdirektøren havde sagt, så tager man fejl. Så ved man ikke noget om, hvad der foregår rundt omkring i skolerne, og hvad folk fortæller, der foregår. Det vil man opdage. Det er ikke vores sag. Det skal nok komme frem.

Den nye forening, som man talte så hånligt om, vil komme med det ene eksempel efter det andet på, at man misbruger sangtimer, misbruger dansktimer, misbruger historietimer til klart at give børnene en holdning til konkrete, nævnte, private firmaer osv. Det vil vi lægge frem i folketingets undervisningsudvalg og sige: var det det, de partier, der stemte for loven, ville? Var det det, man ønskede?

Jeg kan naturligvis komme til at tvivle på evnen til at læse før i tiden, når jeg hører fru Helle Degn og også flere andre lade, som om de tror, at der i vort forslag til formålsparagraf står, at lærerne ikke må have nogen

[Erhard Jakobsen]

holdning til nogen ting. Der siges udtrykkelig til samfundsmæssigt kontroversielle spørgsmål. Man tør nok antyde, at der er nogle tusinde ting, læreren skal have en holdning til, bl. a. hvordan børn opfører sig i klassen, om man kan arbejde sammen osv., det er da klart. Men vi fik et tydeligt indtryk af ved ordføreren for venstresocialisterne, hvad det var man forestillede sig lærerne skulle bruge tiden til, altså til at fortælle om Glistrups skattefiduser osv. Det var muntert! Det var muntert, hvis en lærers individuelle fortolkning af en politisk begivenhed skulle kaldes undervisning.

Der er ikke én ting, der ikke kan berøres i undervisningen. Det eneste, jeg vil bede læreren om og gennem dette forslag pålægge ham, er, at han bringer begge synspunkter. Hans eget er komplet ligegyldigt. Han er i den forbindelse ikke nogen, men han skal bare bringe begge de synspunkter, der måtte være på en sag. Så må det ene af de to synspunkter være så fornærmende og kritisk overhovedet, som man kan tænke sig, men det andet synspunkt skal bare bringes også. Det kalder jeg undervisning. Bringer man kun det ene, kalder jeg det agitation. Det er det, vort forslag er rettet imod. Vi vidste, det ville møde modstand, men vi bliver ved med at genfremsætte det, vi bliver ved med at køre på det, så længe problemet eksisterer i folkeskolen.

Det andet var dette med centraliseringen. Det er igen denne ulidelige trang til at bruge fremmedord. Minsandten om ikke jeg på et møde traf en skoleinspektør, der spurgte mig, om jeg virkelig ikke vidste, at det var kommunalbestyrelsen, der havde residualkompetencen. Jeg måtte tilstå, at noget så fint har jeg aldrig vidst at kommunalbestyrelsen havde. Derimod vidste jeg godt, at kommunalbestyrelsen havde ansvaret, det var jeg klar over. Men hvorfor skal det hedde residualkompetencen? Jo, pædagoger kan næsten kun tale på den måde, for så er de næsten sikre på, at folk ikke rigtig ved, hvad de taler om, og så kan de bedre få ret i deres synspunkter.

Må jeg ganske enkelt og kort om alt det med centralisering sige, hvis formanden tillader mig lige at gøre det færdigt, at det, vi ønsker, er at forhindre, at man for fremtiden kan ændre formålet for et fag sådan, at det er blevet ukendeligt. Jeg tænker på faget hi-

storie, hvor der før i tiden klart stod: de første 7 år skal der gives børnene undervisning i Danmarkshistorie. Det står der ikke mere. Det, der står nu, er noget visse vasse, som intet siger om, hvad det egentlig er man skal gøre. Det er dermed overladt til hver enkelt kommune at tage stilling til det. Vi ønsker, at det er folketingets undervisningsudvalg, der skal bestemme, om der skal undervises i Danmarkshistorie i alle landets skoler eller der ikke skal. Det har ikke noget med centralisering at gøre. Hvorfor sidder partier herinde i 4 år og diskuterer, om man skal styrke fagene dansk og historie, mens man ikke ved, om Danmarkshistorien er strøget af listen eller ikke, når man er færdig med den debat. Det er det, vi ønsker klarhed over, og det er der vist ikke noget forbud imod i grundloven, sådan som en eller anden begavet antydede.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Mimi Jakobsen.

Jeg gør opmærksom på, at ordførere normalt ikke får korte bemærkninger. De har taletid også i anden omgang.

Mimi Jakobsen (CD):

Ingen kan være i tvivl om, at dette forslag til folketingsbeslutning er en hjertesag for CD. Ustandselig har vi understreget, at udviklingen inden for vort uddannelsessystem er af langt større betydning end de fleste af de forslag, som dette ting i øvrigt anvender tid på.

Den pædagogiske linje, som i de senere år har vundet indpas i stadig større omfang, og som karakteriserer sig selv ved begreber som lighed, solidaritet, demokratisering og trivsel, ser vi fra CDs side som en klar modstander i vor tids kulturkamp. Når denne pædagogiske linje får yderligere opbakning ved en folkeskolelov, der i ånd og bogstav bygger på de samme principper, må loven naturligvis efter vor mening ændres.

Men debatten er hård. Gang på gang rystes man over, at talsmændene for en pædagogisk linje, der bygger på at forholde sig kritisk til alt, måske især til samfundet, kategorisk benægter andres ret til at forholde sig kritisk til de kritiske.

[Mimi Jakobsen]

Man kan i dag øjensynlig kun forholde sig kritisk den ene vej. Yderfløje, der daglig angriber samfundet og dets institutioner med brask og bram, betegnes som bevidste. Mere moderate, der ønsker en lov eller nogle bestemmelser ændret, laver hetz og skaber splid. Lad dette være et svar til de ordførere, der har anvendt disse udtryk.

Jeg vil gerne understrege, som jeg altid gør det i denne forbindelse, at CD ikke retter noget angreb på lærerne. De fleste lærere underviser, som vi og flertallet ønsker det. Et mindretal underviser ikke, som vi ønsker det, men det har de ret til ifølge loven, og derfor er det loven, der skal ændres. Det er ikke noget angreb på lærerne. Hermed svar til de ordførere, der har beskyldt CD for angreb på lærerne.

Jeg vil ganske kort knytte nogle kommentarer til de enkelte punkter i vort forslag. For det første ønsker vi med vort forslag om ændring af formålsparagraffen at præcisere, at skolens vigtigste opgave er undervisning. Det kan ministeren kalde intetsigende. Jeg tror ikke, det er intetsigende for de forældre, der oplever, at den pædagogiske linje drejes mere og mere fra det undervisningsmæssige til det sociale og det holdningsbearbejdende. Vi understreger endvidere, at det overlades til forældrene at give deres børn holdninger til forhold, der ligger ud over, hvad der vedrører skolens dagligdag.

For det andet ønsker vi, som det fremgår af punkterne 2 og 3, at styrke visse obligatoriske fag – her er vi ganske enige med det konservative folkeparti; det kommer vi tilbage til under det næste forslag – men samtidig ønsker CD at skabe en fællesnævner for folkeskolen. Den danske folkeskole er samfundets tilbud til forældrene. De kan tage imod det, eller de kan lade være. Men bl. a. af hensyn til elevflytninger er det af afgørende betydning, at der opstilles visse minimumskrav for, hvad undervisningen i de obligatoriske fag i hvert fald skal indeholde, og disse krav skal godkendes af undervisningsudvalget. Det betyder ikke, at alting skal ligge fast, for hvad man i øvrigt beskæftiger sig med ud over disse minimumskrav, ønsker vi aldeles ikke at blande os i; det er op til elever, forældre og lærere på det pågældende sted, men visse fælles træk må der være. Vi mener, der er alt for vide rammer i de nuværende formålsbeskrivelser, således at hver enkelt folke-

skole i dette land kan lægge sine egne ideer og emner ind i f. eks. dansk- eller historieundervisning. Vi ønsker under udvalgsarbejdet at fremlægge eksempler på denne spredning i, hvad fagene egentlig anvendes til, og vi håber, at de partier, der, som det blev anført, er ansvarlige for skoleloven, som stod bag skoleloven, vil tage stilling til, om de ønsker denne spredning, eller om de ligesom vi mener, at der skal en stramning til, således at man sikrer det fælles grundlag.

Punkterne 4 og 5 vedrører prøver og eksamener, som vi ønsker genindført, og igen skal jeg understrege vor enighed med det konservative folkepartis forslag. Det er bestemt ikke vores indtryk, at eleverne har noget imod, at der stilles krav til dem, tværtimod. Kravene skal naturligvis tilpasses den enkeltes evner og forudsætninger, men krav skal der til. Jeg vil vove den påstand, at en del af den skoletræthed, der eksisterer i dag, eller som man siger eksisterer i dag, måske skyldes, at der ikke stilles relevante krav nok. Prøver giver elever, lærere og forældre en garanti for, at pensum er forstået. Der er ikke tale om prøver, der skal bestås, men alene om prøver, der skal give denne garanti, og som skal gøre det muligt for eleven at opnå tilfredsstillelsen ved at få konstateret, at han eller hun er blevet dygtigere – ikke dygtigere end de andre, men dygtigere, end han eller hun var i går. Ønsket om eksamener afsættet efter evner og forudsætninger nødvendiggør naturligvis netop, at man såvel efter 9. klasse som efter 10. klasse afslutter med to forskellige prøver, alt efter hvilket niveau man har valgt; også her er vi ganske enige med det konservative folkepartis forslag.

Endelig foreslår vi i punkterne 7 og 8, at de små elever dels skal starte tidligere, således at børnehaveklasse bliver obligatoriske og der lægges mere vægt på undervisning på dette klassetrin, end det i dag er tilfældet, dels at der i det hele taget gives mulighed for flere timer til de små. Netop disse aldersklasser spises i dag af med alt for få timer. De møder i skolen og tror, de skal undergå et miljøskifte: nu skal der ske noget, nu skal vi i gang med at lære noget, og så tilbyder man dem 3 × 45 minutters undervisning eller skolegang, eller hvad man nu skal kalde det.

Det koster penge, men ønsker man højere kvalitet og skærpede krav, må man betale, og det er CD parat til.

[Undervisningsministeren]

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal kun knytte nogle enkelte kommentarer til debatten. Hr. Erhard Jakobsen indledte med at sige, at han gerne ville sikre sig, at debatten kom til at dreje sig om det fremsatte forslag og ikke kun om, hvad han sagde. Det er nu engang sådan, at de formuleringer, der bliver anvendt her fra folketingets talerstol, må kommenteres, og derfor bliver dette også kommentarer til nogle af de bemærkninger, der er fremkommet her.

For det første blev det sagt, at centrumdemokraterne ville lægge dokumentation frem i folketingets undervisningsudvalg. Dertil kan jeg kun sige, at jeg glæder mig til denne dokumentation. Gang på gang har man understreget over for os, at den ville fremkomme, også i andre sager, men man kan ikke påstå, det har været imponerende hidtil; det har indskrænket sig til verbale antydninger af, hvad man mente man nok ville kunne finde frem til.

Hr. Erhard Jakobsen mente også, at den rigtige undervisning var en undervisning, hvor forskellige synspunkter blev lagt frem, og at det faktisk var derfor, centrumdemokraterne havde fremsat deres forslag. Hvis det er baggrunden, synes jeg, centrumdemokraterne skulle tage det tilbage allerede i dag, for det er faktisk det, der er tilfældet med den gældende lov.

Jeg forstod ikke helt, hvorfor hr. Erhard Jakobsen havde så vanskeligt ved at acceptere ordet centralisering. Jeg synes egentlig, det er indgået meget godt i det danske sprog, og jeg tror såmænd ikke, der er mange, der er i tvivl om betydningen, heller ikke hr. Erhard Jakobsen. Men jeg vil da gerne vide, hvad hr. Erhard Jakobsen mener det skal hedde i stedet for, så at vi kan få et godt udtryk i stedet for dette udtryk, som hr. Erhard Jakobsen ikke kan lide.

Så sagde hr. Erhard Jakobsen, da han skulle give et eksempel i forbindelse med faget historie, at der hidtil havde stået, at man skulle lære Danmarkshistorie, men at det efter den nye folkeskolelov var blevet fjernet, og at partierne herinde jo talte så meget om, at de ville styrke det ene og det andet.

Nej, det har ikke tidligere været fastlagt i formålsformuleringen, at eleverne skulle lære Danmarkshistorie; det er noget nyt med den

folkeskolelov, der nu er vedtaget, at man overhovedet centralt fastlægger formålsformuleringen for de enkelte fag. Derfor er der heller ingen dokumentation for den påstand. Det, hr. Erhard Jakobsen må i gang med, hvis han vil dokumentere sin påstand, er i givet fald at sammenligne med de vejledende planer, der udsendes fra undervisningsministeriet, og jeg kan ganske berolige hr. Erhard Jakobsen med, at det også af dem fremgår, at eleverne skal lære Danmarkshistorie i de mindste klasser i folkeskolen. Det var det eksempel, hr. Erhard Jakobsen gav os, og det var forkert. Gud ved, om det er ligesådan med de andre ting, hr. Erhard Jakobsen har fremført.

Herefter skal jeg kun gøre nogle enkelte bemærkninger til fru Mimi Jakobsen. Jeg efterlyser svar på nogle af de spørgsmål, jeg stillede i mit første indlæg. Hvilke fag skal gå ud, når man skal have styrket de fag, fru Mimi Jakobsen omtaler? Hvor mange timer drejer det sig om? Skal antallet af obligatoriske timer udvides? Skal antallet af valgfag skæres ned? Eller hvordan har man forestillet sig det skal foregå?

Både ordføreren for kristeligt folkeparti og jeg stillede spørgsmål om skolepligten; det fik vi heller ikke noget svar på.

I øvrigt efterlyser jeg, hvad man egentlig forestiller sig med hensyn til det at gøre prøverne obligatoriske. Hvad vil man gøre, hvis en elev udebliver fra en prøve? Skal man straffe den pågældende? Skal vedkommende have en attest resten af livet på, at den pågældende ikke har været til prøven? Eller hvordan har man forestillet sig det skal foregå i praksis?

Alt i alt tror jeg, man må sige – også efter svarene her fra hr. Erhard Jakobsen og fru Mimi Jakobsen – at forslaget til folketingsbeslutning rejser langt flere spørgsmål, end det besvarer, og det ville have været rart, hvis det havde været noget mere konkret end de løse påstande, som vi jo faktisk kendte på forhånd.

Helle Degn (S):

Jeg synes også, det var meget morsomt at se hr. Erhard Jakobsen puste sig op og true os alle med, at han sandelig nok skal bevise, at der finder misbrug sted med sang- og dansktimerne; vil vi hilse med stor interesse

[Helle Døgn]

at få det dokumenteret. Jeg kan godt forstå, at hr. Erhard Jakobsen virkelig har brug for en bevisførelse herinde, for i første omgang mislykkedes det jo totalt for ham, og det tror jeg såmænd også det vil gøre i anden omgang. Men jeg er klar over, at hr. Erhard Jakobsen har brug for at puste sig op på den måde: hr. Erhard Jakobsen skyr åbenbart intet middel for at skabe frygt og mistillid til skolen.

Bertel Haarder (V):

Hr. Erhard Jakobsen nævnte eksemplet med en lærer, der havde undervist i hr. Glistrups skattefiduser. Det fik mig til at føle jorden brænde under mig og nettet snøre sig sammen om mig, og jeg vil derfor gerne straks fremsætte en bekendelse her, inden jeg bliver afsløret af Aktiv Skolepolitik: det har jeg også gjort! Jeg har engang som led i et undervisningsforløb i dansk skattepolitik brugt nogle af hr. Glistrups skattefiduser som eksempel på, hvorledes rentefradragene virker osv., idet man i undervisning jo med fordel kan gå til lovens grænser for at illustrere, hvordan tingene hænger sammen. Det må jeg altså erkende at have gjort. Samtidig vil jeg tilstå – for det bliver sikkert også afsløret – at jeg har undervist i revolution i flere uger, nemlig som led i undervisningen i faget politisk idéhistorie, som efter min mening er et meget vigtigt fag som led i historieundervisningen. Der har jeg medtaget både den amerikanske revolution, den franske revolution og den russiske revolution og brugt Jeffersons, Robespierres og Lenins tekster, og jeg må indrømme, at vi brugte tid i timevis til revolution.

Jeg nævner det for at illustrere, hvor vanskeligt det vil være med disse eksempler, som vi får præsenteret i folketingets undervisningsudvalg, at se, hvad det er, der ligger bag. En af mine gamle, hæderkronede lærere, forfatteren Jørgen Bukdahl på Askov folkehøjskole, har i 50 år ikke holdt foredrag om andet end revolution, og det har han faktisk gjort på en sådan måde, at han har skabt en hel grundstamme af gode liberale mennesker her i landet, for sådan var nu hans konklusion af det, han holdt foredrag om. Dette blot for at illustrere, hvor vanskeligt det bliver.

Halvgaard (FP):

Jeg er enig med hr. Erhard Jakobsen i, at det er absolut nødvendigt, at formålsparagraffen bliver ændret. Formålsparagraffen er jo den paragraf i folkeskoleloven, der har givet anledning til de fleste debatter, også da vi havde folkeskoleloven til debat i 1975, for skolens formålsbestemmelse er et svar på det konkrete og enkle spørgsmål: hvad kræver samfundet af folkeskolen? Svaret må blive, at vi alle er interesserede i at holde samfundsmaskineriet i gang. Det forudsætter imidlertid, at den enkelte borger besidder dygtighed, hvilket er ensbetydende med faglige kundskaber, og disse faglige kundskaber er det folkeskolens opgave at bibringe borgerne. Det er det eneste krav, samfundet kan stille.

Samfundets institutioner: børnehaver, skoler, biblioteker, forvaltningsinstanser m. v., må, som det tidligere har været sagt fra denne talerstol, være neutrale i spørgsmål om åndelige værdier og kvaliteter. Skal skolen give holdning, personlighedsdannelse eller udvikling eller med andre ord leve op til formålsparagraffen i dens nuværende form, vil skolen kun blive det redskab, hvormed samfundet til enhver tid kan påtvinge børnene en bestemt politisk eller religiøs opfattelse, og det er ikke i overensstemmelse med forældrenes ønsker. Skolen bliver derved en missionsmark, hvor børnene indoktrineres og reduceres til ansvarsløse behandlingsobjekter for de bedrevende og rettroende.

Alfred Hansen (DR):

Jeg hæfter mig specielt ved fru Mimi Jakobsens udtalelse om, at CD ikke på noget tidspunkt ønskede at angribe lærerne, og jeg skal da på lærerstandens vegne sige tak for dette løfte.

Jeg må imidlertid konstatere, at centrumdemokraterne også i dag har sagt, at timerne bruges til alt andet end det, timerne var beregnet til. Endvidere sagde hr. Erhard Jakobsen, at problemet indoktrinering er langt større, end vi andre tror. Jeg vil derfor spørge fru Mimi Jakobsen, om ikke disse to udtalelser er et angreb på den danske lærerstand.

Det, folkeskolen har brug for, og det, forældrene har brug for, er, at man har tillid til skolen. Skolen har i dag så mange opgaver at løse af både social og undervisningsmæssig

[Alfred Hansen]

karakter, at vi ikke har tid til at føre en indoktrineringsundervisning.

Endvidere vil jeg lige gøre opmærksom på, at vi jo i dag har haft andenbehandling af lovforslaget om revision af styrelsesloven, og det kommer til tredje og sidste behandling i næste uge. Jeg mener, at vi med denne revision af styrelsesloven har styrket forældrenes indflydelse i skolenævnene, og hvis det er sådan, at skolen ikke fungerer, som den burde, tror jeg på, at disse skolenævn vil være i stand til at ændre det. Hvis de ikke er i stand til det, kan jeg ikke se, at vi andre herinde i folketinget skulle have ret mange muligheder for det ud over naturligtvis at revidere skoleloven. Men det er jo i og for sig ikke det, man er blevet bebrejdet; det er, at timerne bruges til noget forkert, og at der indoktrineres.

Jeg må til slut blot beklage, at CD i dag har oplyst, at de ikke agter at stemme for denne skolestyrelseslovrevision. De vil altså ikke stemme for en styrkelse af forældrenes repræsentation i skolenævnene, og de vil dermed forhindre forældrene i at få større indflydelse på deres børns skole.

Litha Christiansen (VS):

Jeg skal blot sige noget om det omtalte bevismateriale. Jeg er overbevist om, at hr. Erhard Jakobsen nok skal finde frem til noget bevismateriale, som undervisningsudvalget så kan sidde og arbejde med. Men jeg tror også, vi kan befrygte, at det materiale, hr. Jakobsen vil komme med, vil være nogle brudstykker af lange undervisningsforløb, brudstykker, som ikke kan betragtes som indoktrineringsmateriale, hvis man ser dem i forbindelse med det samlede forløb, men som kan bruges i en indoktrineringskampagne, når man ser dem som enkeltforløb. Det er den måde, denne hetzkampagne indtil nu har kørt på, og det er den måde, Aktiv Skolepolitik og hr. Erhard Jakobsen fremover vil køre den på.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg er meget glad over forløbet af denne debat. Jeg glæder mig til at have alle de ting, der er sagt i dag, på tryk og så holde dem sammen med tryksager osv. Jeg er vældig tilfreds med forløbet af det, bl. a. påstanden om, at det, jeg sagde om formålsparagraffen, var urigtigt. Det er jo fuldstændig korrekt.

230 Ft

Ministeren ved det udmærket godt, for ministeren har selv skrevet det i et svar til mig i et blad.

I den gamle undervisningsvejledning, altså den blå betænkning, stod der: »I de første syv år skal der undervises i Danmarkshistorie.« I den nye har ministeren her selv henvist til, at der står: »Det skal tilstræbes, at eleverne bliver fortrolige med den tradition, det danske samfund og kulturliv bygger på som forudsætning både for forandring og for videreførelse.« Det lyder ikke meget af Danmarkshistorie, det her. Det er netop ud fra teorierne om, at børn skal kunne historien for at vide, hvordan man kan lave dette samfund om. Så tydeligt siges det oven i købet i officielle dokumenter.

Men det er ikke det spændende. Det spændende er, hvilken konsekvens man vil drage ude omkring i de enkelte kommuner, når man laver undervisningsplanen. Når man ser på, hvilken konsekvens man f. eks. drager af, hvad der står vedrørende kristendomsundskab, så skal man nok komme til at opdrage, hvad den nye skolelov kommer til at betyde af forandring.

Til hr. Alfred Hansen vil jeg sige, at det er det, vi tænker på. Vi tænker ikke på, at nogen lærer laver noget, han ikke må. Der er nemlig ifølge den ny skolelov absolut intet, han ikke må.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg må beklage, at der er nogle spørgsmål fra ministeren, jeg ikke har fået besvaret. Det første drejede sig om, på bekostning af hvad disse fag nu skulle styrkes. Skulle man hæve det obligatoriske timetal, eller hvordan skulle det i øvrigt ske?

Jeg vil godt indledningsvis sige, at jeg ikke mener, at fagene alene styrkes ved en time-talsudvidelse. Herudover vil jeg fastslå, at jeg mener, at det obligatoriske timetal skal styrkes. Jeg mener, det er for lidt, at vi i dag tilbyder 8. klasses elever, at de kan nøjes med at gå 22 gange 45 minutter i skole om ugen. Der er heldigvis meget få, der benytter sig af minimumstilbuddet, de fleste ønsker mere undervisning. Jeg mener, at vi skulle hæve det obligatoriske timetal. Jeg er klar over, at det koster penge. Jeg har tidligere understreget, at jeg ikke synes, vi har råd til at lade være med det.

[Mimi Jakobsen]

Med hensyn til spørgsmålet om undervisningspligt og skolepligt har jeg ikke selv lagt megen vægt på den debat, der har været om det; jeg synes, det er temmelig uvæsentligt. Det er rigtigt, at der står »skolepligt«, der skulle have stået »undervisningspligt«. Vi har fremhævet, at forældrene har undervisningspligten, men de kan jo opfylde den på forskellig måde. De kan bl. a. undervise deres børn selv, hvis de er ambitiøse nok til det.

Ministeren spørger, hvad der egentlig vil ske, hvis en elev udebliver fra en prøve. Vi har her fremsat et forslag til folketingsbeslutning. Det er muligt, ministeren finder, at det er et spørgsmål, folketetinget skal diskutere, hvad vi gør ved en elev, der udebliver fra en eksamen, men jeg vil gerne erindre om, at ministeren selv advarede mod en sammenblanding af administration og lovgivning. Jeg synes nok, at vi er ved at nærme os det administrative og detaljerne.

Noget andet er spørgsmålet om, hvad der skal læres. Der mener jeg ikke, vi kan tale om, at det er et administrativt spørgsmål, men det kan godt være et administrativt oplæg. Enhver, der beskæftiger sig med samfundet, og som lever i samfundet, er jo kompetent til at diskutere, hvad folkeskolen skal undervise i, også forældrene. Men ønsker man en fællesnævner for den danske folkeskole og et fælles grundlag for undervisningen i dansk og i historie, så kan man ikke overlade det til forældrene ved den enkelte skole, for derved får vi en lang række forskellige friskoler eller private skoler og ikke en fællesnævner for den danske folkeskole.

Det er det, der er motiveringen for at flytte denne indflydelse fra forældrene over til undervisningsudvalget. Det betyder ikke, at vi ikke mener, at forældrene er kompetente til det, men det betyder, at ønsker man en fællesnævner, så må man flytte denne indflydelse fra det lokale til det centrale.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Nu brugte hr. Erhard Jakobsen faget historie som et eksempel, og jeg vil gerne bygge videre på hr. Erhard Jakobsens citat af den undervisningsvejledning om faget historie, som netop er kommet. Jeg vil bruge det samme citat, men hr. Erhard Jakobsen bruger det altså på en anden måde.

Der står jo netop: »Faget historie skal bygge på den tradition, det danske samfunds- og kulturliv bygger på.« Det er så igen eksemplificeret ud, hvor der står, hvad historieundervisningen for 3.-5. klasse skal indeholde. Den skal indeholde den danske sagnhistorieverden, store begivenheder af mytedannende karakter, Harald Blåtand, Niels Ebbesen, Christian den Anden, Christian den Tredje, og sådan kan jeg blive ved med at citere. For 6.-7. klasse står der også: »Ved valg af stof må det sikres, at specielt det danske samfunds udvikling i det 19. og 20. århundrede bliver belyst.«

Jeg ved ikke, om hr. Erhard Jakobsen kan få tydeligere skåret ud, at dette er indholdet, som er fastlagt herfra, og som skal være indholdet i historietimerne på de pågældende klassetrin.

Formanden:

Hr. Erhard Jakobsen har ordet for en kort bemærkning.

Det er en god regel, at vi ikke diskuterer lovforslag i korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal spare undervisningsministeren for at belære sin partifælle om, at det, der står i det følgende i undervisningsvejledningen, selvfølgelig ikke er forpligtende. Det er kun formålet, der er forpligtende, og det er derfor, vi diskuterer formålsbestemelsen. Den går nemlig igen i samtlige undervisningsplaner. Det øvrige er noget, man kan tage eller lade være med at tage. Det er derfor, jeg nævner, at det, folketetinget skal være med til at bestemme, er formålsbestemmelsen inden for hvert fag. Det er selvfølgelig ikke alt det følgende.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Erhard Jakobsen kom jo nemt over fru Helle Degns indlæg ved alene at hæfte sig ved det formelle og ikke at hæfte sig ved de reelle ting, fru Helle Degn rent faktisk nævnte. Jeg medgiver gerne hr. Erhard Jakobsen, at det er vanskeligt at skelne imellem formålsbestemmelse og undervisningsvejledning, som hr. Erhard Jakobsen tog op her i sidste omgang.

[Undervisningsministeren]

Det, jeg sagde i mit første indlæg – og det vil jeg gerne gentage – er, at det er første gang, der er fastlagt centrale formål for undervisningen i de enkelte fag. Det er et resultat af den nye folkeskolelov. Det kan ikke ændres ude omkring. Sådan har det ikke været før. Tidligere var det sådan, at formålsbestemmelserne ændredes, på samme måde som undervisningsvejledningerne blev det. Derfor foretager hr. Erhard Jakobsen nogle forkerte sammenligninger, hvis han sammenligner formålsbestemmelserne, hvoraf den ene for første gang er fastlagt centralt. Det, der skal sammenlignes, er selvfølgelig undervisningsvejledningerne.

Det er klart, at der er en principiel forskel i opfattelsen af, om det skal fastlægges herinde eller om det skal fastlægges ude omkring i kommunerne i et samarbejde mellem forældre og lærere og de kommunale myndigheder. Det er dér, forskellen eksisterer. Den synes jeg er reel. Men jeg synes, at de eksempler på forskelle i forhold til den nye folkeskolelov, hr. Erhard Jakobsen giver, er forkerte, og de fordrejer debatten.

Så vil jeg godt sige en enkelt ting til fru Mimi Jakobsen omkring de obligatoriske timer. Jeg opfatter det sådan, at fru Mimi Jakobsen må mene, at det skal ske på bekostning af valgfagene, eller at eleverne skal have både 36 eller 38 eller 40 timer. Der er kun de to muligheder, der er faktisk ikke andre.

Så synes jeg, det var en meget nem måde at komme over problemerne med prøverne at sige, at det var noget, vi bare kunne fastlægge i undervisningsministeriet. Det kan vi faktisk ikke. Vi har ikke nogen tradition. I den gamle folkeskolelov var prøverne også frivillige. Derfor spørger jeg fru Mimi Jakobsen, hvordan det skal forstås, at prøverne nu er obligatoriske. Hvad gør vi med de elever, der ikke kommer?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen [af John Winther (KF) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 123. Fremsat 7/12 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

De konservative forslagsstillere hævder med det foreliggende forslag til ændring af folkeskoleloven, at de har udvist betydelig selvbeherskelse – det er muligt, det er ikke helt let at se. Det forekommer mig, at nogle af de forslag, der her foreligger, er overordentlig vidtgående, og det skal jeg i det følgende kommentere.

Forslagsstillerne ønsker, at folkeskolelovens § 8, stk. 3, om undladelse af kursusdeling på 8. og 9. klassetrin bortfalder, fordi skolen efter deres mening ikke må udvikle sig til en udelt enhedsskole med samme undervisning for alle. Synspunktet er velkendt, og jeg skal foretage et lille historisk tilbagemik.

Folkeskolen har siden loven af 1958 udviklet en mere udelt struktur. Med daværende undervisningsminister Jørgen Jørgensens såkaldte milde deling i 1958 af 6. og 7. klassetrin blev der givet adgang til gennem stedlige beslutninger at gennemføre udelt undervisning på disse klassetrin. I løbet af en 10-årig periode var delingen her praktisk taget ophævet udelukkende ved sådanne stedlige beslutninger. På samme måde blev delingen af realafdelingen og 8.-10. klasse-afdelingen mange steder ophævet ved lokal udnyttelse af den gamle folkeskolelovs § 21.

Den nuværende lovs § 8, stk. 3, giver en mulighed for at fortsætte denne udvikling, altså undladelse af deling ved stedlig beslutning. Det konservative forslag er derfor udtryk for mistillid til de lokale myndigheders vurdering i disse spørgsmål, og jeg deler ikke denne mistillid.